

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljanjem
na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
pol leta 1 „ 60 „
četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravnilstvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamezne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Slovesno otvorenje državnega zbora.

Upanja imamo sedaj, da bo sčasoma v Avstriji boljše. Pri volitvah nam se je posrečilo nemškemu liberalcem iztrgati toliko sedežev, da nimajo več prejšnje večine. Minister predsednik grof Taaffe pa je dogajal toliko sporazumljenja s Čehi, da so ti ustopili v državni zbor, kateri so zapustili l. 1863 ter se ga 16 let trdno ogibali. Prišlo je na Dunaj zopet 43 českib poslancev. Tako so svitli cesar v svojej prestolnej dvorani prvokrat okoli sebe videli zbranih poslancev iz vseh razven ogerških dežel in narodov. Stopili so prvokrat med pravi avstrijski državni zbor. Dne 9. oktobra so ga slovesno otvorili s pisanim govorom, koji so na prestolu (tronu) sedeč glasno prebrali ter v njem državnemu zboru pot odkazali, katere bi se naj po cesarjevej volji držal.

Točno ob 12. uri je bilo, ko se je več kakor 300 zbranim poslancem in kakim 50 gospodom iz gosposke zbornice dalo znamenje, da se bližajo svitli cesar iz notranjih sob. Dveri se odprejo. Naprej stopajo za višjim obredarjem grofom Hunyadom ministri po dva in dva skupaj, potem nadvojvode: Rainer, Wilhelm, Albreht in Karol-Ludvik, potem višji dvorni komornik princ Hohenlohe s cesarskim žezlom in zraven njega višji dvorni maršal grof Lariš s cesarskim mečem v roki, naposled svitli cesar v krasnej maršalskej obleki. Ko cesar vstopijo, zagromijo: „hoch, slava in živio-klici. Ministri ukrenejo na desno (od trona), nadvojvode na levo, cesar pa gredó odkriti do cesarskega prestola, na kateri se vsedejo in pokrijejo. Minister Taaffe stopi k njim ter izroči rokopis prestolnega govora. V tem trenutku zagromi strelba enega bataljona vojakov in zadoni zvonjenje zvonov pri vseh cerkvah mesta Dunaja. Cesar berejo sedeč govor z jasnim, po celej dvorani donečim glasom. Iz početka so poslanci tiho poslušali, a ko je govor začel navajati razne predloge, katere bode vlada ali ministerstvo predložilo zboru, slišalo se je skoro pri vsakem odstavku živahno odobravanje. Ko se potem cesar z ra-

dostjo spominjajo udanosti vseh svojih narodov in izrečejo, da bode Avstrija vedno varhinja vseh v ujej zedinjenih narodov in dežel, zagromeli so navdušeni „hoch- in slava“ klici. Po končanem govoru se je ovo živahno odobravanje in pritrjevanje udanosti navdušeno ponavljalo. Cesar so nekaj časa genjeni stali pred prestolom potem pa v poprej popisanem redu odšli in zapustili dvorano, spremljani z neprenehljivimi klici: „hoch! slava! at žije! živio! Prestolni govor se pa glasi:

Prestolni govor.

Častita gospoda obeh hiš državnega zbora!

„Pozdravljam vas v začetku ustavnega delovanja, ter vam kličem: dobro došli! Z velikim zadovoljstvom vas vidim danes zbrane okoli Mojega prestola. Ko so zdaj tudi poslanci Mojega ljubljenege českega kraljestva Mojemu klicu sledeči, ne zatajivši svojih pravnih nazorov, in akoravno so drugih misli, vendar došli k skupnemu delovanju, narejen je velik korak, da se doseže splošna sprava in porazumljenje, kar sem vedno želel, in Jaz trdno upam, da se bo pri vsestranski zmernosti posrečilo, ta cilj doseči in ustavi pridobiti pripoznanje vseh narodov.

Veliko važnega dela vas čaka. Posvetovali se bode o vojni postavi. Pri tem vam bo domoljubje narekovalo, da se moramo najprej zanašati na lastno moč, ktera zamore braniti to, kar pridna roka pridela, in treba nam celih moči, kedar gre za brambo naših koristi. Druga postava, ki jo bode pretresovali, je zvišanje poboljška invalidom, oskrbljevanje vdov in sirot v boji padlih ali v službo poklicanih domobrancev. Uprava Bosne hoče novih naredeb, ki se bodo uvedle s porazumljenjem z ogersko vlado. Moja vlada bo skrbela za koristi vseh narodov enako. Da se gospodarstvo v boljši tir spravi, treba bo štediti, tudi v vojnih stvarih, kolikor je mogoče. Državni stroški se bodo zmanjšali, če se v nekterih oddelkih notrajne uprave bolj enolično uradovanje uvede. Vlada bo stavila dotične predloge. Da se pomanj-

kljej za prihodnje leto pokrije, in da se ne naredi nov dolg, treba bo dohodke nekoliko povekšati. Vlada bo tudi predložila novo davkovsko postavo, da se davki bolj pravično razdelé. Skrbelo se bo tudi za domači pridelek, da se poviša in brani. Pri kupčijskih pogodbah treba bo odstraniti škodljive nasledke, ki jih pouzročujejo prenarejene colne postave inozemstva. Novejši dogovori obetajo donesti porazumljenje z Nemčijo zaradi medsobnega prometa. Nove krajine se bodo združile colno z našo državo, v Trstu se bodo napravili magacini za blago. Pozornost se bo obračala tudi na železnice, posebno na od države garantirane. Zaradi arelske železnice se pleté dogovori. Prereševali bodete tudi novo postavo za zloženje zemljišč, ki jo bodo potem deželni zbori natančneje in po svojih potrebah uvedli.

Treba bo nove obrtniške postave, da se pomaga malim obrtnikom. Tudi se morajo davki od posojilnic znižati. Odpravilo se bo posilno legaliziranje za manjše svote.

Civilni pravni red se bo moral preurediti. Duhovščini se morajo dohodki zvišati. Nove volitve v državni zbor so zabranile sklicanje deželnih zborov. Želeti pa je, da se zborovanja državnega in deželnih zborov, ter delegacij redno vrsté, da bodo vsi svojo nalogo spolniti zamogli, kar bo mogoče, ako čas dobro porabijo. Z zadovoljstvom zamorem reči, da so nam vse tuje države prijazne. V Novi-Bazar smo marširali z dovoljenjem in v prijaznosti z Turčijo. Moja vlada se bo skrbno ozirala na gospodarske zveze z izhodnimi deželami.

Častita gospoda obeh hiš državnega zbora!

Mnogi dokazi ljubezni in udanosti do Mene in klici po spravi narodov so Me z veseljem napolnili. Tako upam, se bodete tudi vi porazumeli. Avstrija bo, zvesta svojemu poklicu, postala zavetje vsem njenim narodom, zavetje pravici in pravej svobodi.

Z Božjo pomočjo začnite svoje zborovanje.

Gospodarske stvari.

Nekoliko besed zoper ponarejevanje in pomnoževanje naravnega vina.

Močno zavzeli so se vinogradni posestniki po vsej Avstriji, zaslišavši, kako so na Dunaji pri vinorejskem shodu zbrani gospodje (večjidel sami kletarji in vinski trgovci) sklenoli med svet zatrebiti, da jim ni nič znanega o ponarejevanji in pomnoževanji vin ter da vsled tega ni potrebno snovati kake postave vinogradnikom v obrambo. Zoper toliko slepomiškanje dunajskega vinorejskega shoda oglašá se vedno več vinogradnikov ter kličejo svoje državne poslance na pomoč, naj jim poma-

gajo zoper šopirno pačenje dara božjega. Tako je državni poslanec, kmet in vinogradni posestnik, g. Fürnkranz, v Langenlois v Spodnji-Avstriji sklical nad 1000 vinogradnikov, ki so vsi pritrdili, da jim je v obrambo treba postave zoper ponarejalce vin. Rekli so pa, da mora postava sledeče zaukazati: 1) vsak, kateri ponareja vino ter pravi umetno vino (Kunstwein), dalje, ki na umetni način (galizovanje, petijotiziranje) pomnožuje vino, naposled krčmarji, ki točijo tako pijačo, naj bodo prisiljeni, da svoj obrt („meštirjo“) gosposki v določenem obroku naznanijo, kakor je to drugim obrtnikom predpisano; 2) vsak, ki se peča z ovo „meštirjo“, naj plačuje pridobnino in dohodnino (Ewerb- und Einkommensteuer); 3) krčmarji, ki točijo umetno narejeno vino, naj bodo strogo prisiljeni to svojim pivcem povedati, in naj plačujejo dotično užitaino (Verzehrungssteuer); 4) v velikih mestih, kder se brez užitaine nič ne sme vvažati, naj se strogo iztirjuje užitaina od vsake kaplje vina, ki se je na umetni način naredila ali pomnožila; 5) prestopnikom ovih postavnih določeb naj se naloži primerna kazen. Poslanec Fürnkranz je tudi jako hud bil na vinorejski shod dunajski, ter je razložil, kako se je že lani prošnja za postavno obrambo vinorejcev odposlala ministerstvu in pridjal zapisnik ali protokol, ki ga je srenjski predstojnik Langenlojski napisal po izjavah sodarskega delavca, ki je na Dunaji služil. Delavec pravi in je pripravljen prisegnuti, kako je pri nekem velikem dunajskem vinskem trgovcu služil ter ondi sam s 24 drugimi sodelalci pomagal vino delati. V kleti je stal kotel, ki je držal 50 veder. Pod njim se je noč in dan kurilo, izvzemši nedelje in praznike, da se je cukar topil, navadno cukar krompirjevec. Blizo je bilo posode za 210 štrtinjakov. Vsaki den so naredili vina za 15 štrtinjakov. Za narejanje ove pijače niso potrebovali niti kapljice naravnega vina. Marveč pripeljalo se je 10 štrtinjakov vode in tej se je prililo iz kotla 5 štrtinjakov stopljenega cukra. Vse se je potem v posodo stočilo in tukaj dodala mehanica „špiritusa“, barve in nekaj dišav. Omenjeni delavec je tudi v zapisnik dal zapisati, da je poizvedel še za dva jednaka velika vinska trgovca dunajska, kojih vsak je imel po 25 delavcev kletarjev za delanje vina brez vina.

Zbrani možje so tudi občestvo upozorili na to, da se po raznih novinah najde oznanil, ki ljudem pravijo, kam se jim treba obrniti, ako hočejo nakupiti priprav in izvedeti, kako se vino dela brez vina.

Tudi je celó pri vinorejskem shodu dunajskem nek poljski gospod oglašil se zoper postavo vinorejcem v obrambo, to pa iz tega uzroka, ker bi taka postava bila na veliko škodo gospodarjem v Galiciji, kder žgejo veliko „špiritusa“ ter ga prodavajo ponarejevalcem naravnega vina. Iz Nemškega pa poizvemo, da imajo na Badenskem v Offenheimu 3 fabrike za izdelovanje umetnega vina